

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ ХАСКОВО ПРЕЗ 2018 ГОДИНА

Динамиката в развитието на демографските процеси и измененията в структурите на населението през последните десетилетия оказват силно влияние върху основните системи на обществото: икономическата, образователната, здравно-осигурителната и системата за социална защита.

Брой и структури на населението

Към 31 декември 2018 г. населението на област Хасково е 228 141 души, и в сравнение с 2017 г. намалява с 3 135 души, или с 1.4%. Мъжете в областта са 111 337 (48.8%), а жените - 116 764 (51.2%), или на 1 000 мъже в областта се падат 1 048 жени.

Населението в трудоспособна възраст към 31.12.2018 г. в област Хасково е 132 908 души, което е 58.3% от населението на областта, като мъжете са 70 999, а жените - 61 909. Броят на трудоспособното население в областта през 2018 г. намалява с 2 643 души, или с 1.9% спрямо предходната година.

Населението в над трудоспособна възраст е 59 929 души, което представлява 26.3% от общото население в областта.

1. Население под, във и над трудоспособна възраст в област Хасково

(Брой)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Под трудоспособна възраст	34 444	34 631	35 090	35 438	35 256	35 566	35 304
В трудоспособна възраст	146 036	144 239	141 871	140 267	137 826	135 551	132 908
Над трудоспособна възраст	61 196	60 442	60 703	60 678	60 333	60 159	59 929

Средната възраст на населението в областта в края на 2018 г. е 44.6 години, при средна възраст за страната 43.8 години. При мъжете средната възраст е 42.8, а при жените - 46.4 години. Средната възраст на населението в градовете е 43.4 години, а в селата - 48.0 години.

Териториално разпределение на населението

В края на 2018 г. в област Хасково населените места са 261 - 10 са градове, а 251 - села. Към 31.12.2018 г. 72.5% от населението на областта живее в градовете, а 27.5% - в селата.

Основните фактори, които влияят върху измененията в броя и структурите на населението, са демографските процеси - раждаемост, смъртност и миграция.

Раждаемост

През 2018 г. в област Хасково са регистрирани 1 836 родени деца, като от тях 1 819, или 99.1% са живородени. В сравнение с предходната година броят на живородените е намалял със 208 деца (10.3%).

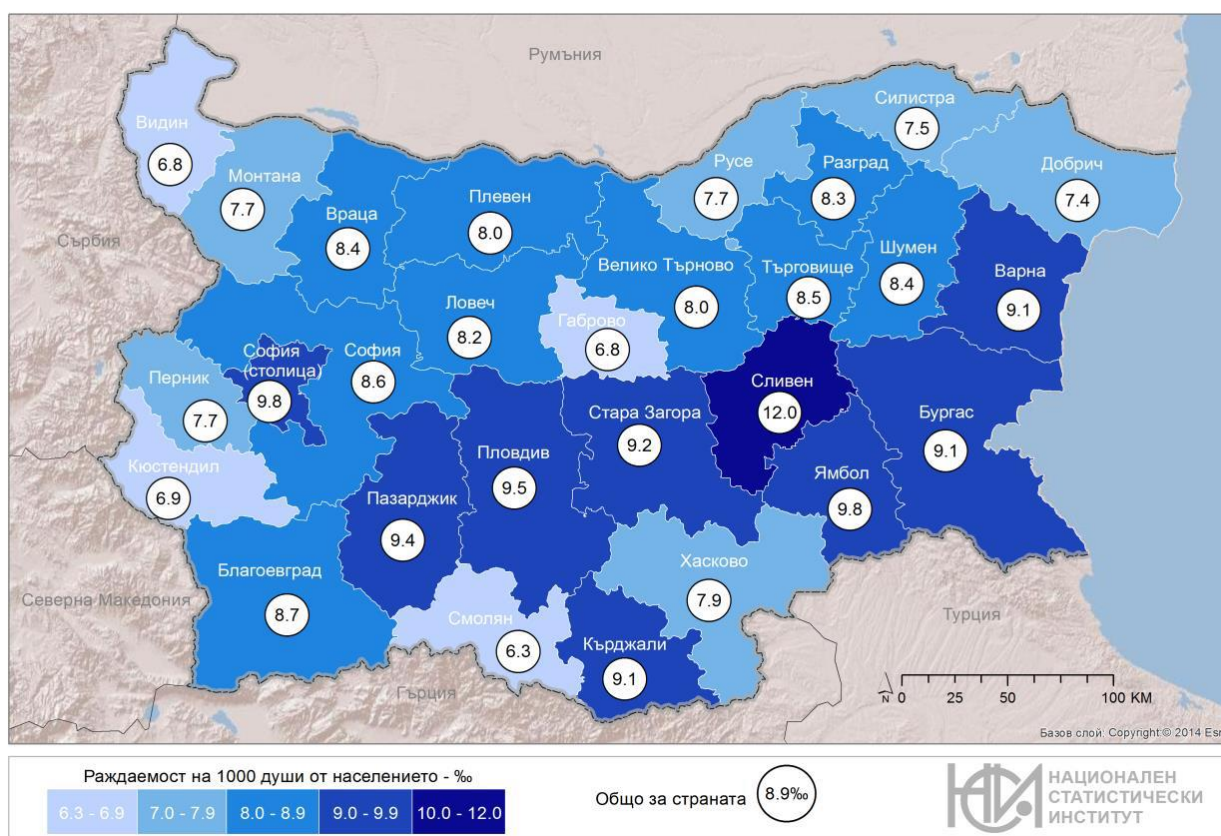
От всички живородени през 2018 г. 916 са момчета, а 903 момичета, или на 1000 момчета се падат 986 момичета.

В градовете живородените са 1 327, а в селата - 492.

Коефициентът на обща раждаемост¹ за областта през 2018 е 7.9‰, при средно за страната 8.9‰.

В регионален аспект най-висока е раждаемостта в областите Сливен - 12.0‰, София (столица) и Ямбол - по 9.8‰. В деветнадесет области раждаемостта е по-ниска от средната за страната, като най-ниски стойности се наблюдават в областите Смолян - 6.3‰, Габрово и Видин - по 6.8‰.

Фиг. 1. Коефициент на раждаемост по области през 2018 година

През 2018 г. броят на живородените извънбрачни деца в областта е 1 210, или 66.5%. Високият процент на извънбрачна раждаемост може да се обясни със значителното нарастване на броя на съжителствата сред младите хора, без те да са оформени в юридически брак.

Най-висок е относителният дял на извънбрачните раждания в областите Видин (79.2%) и Ловеч (75.9%). Този дял е над 50.0% във всички области на страната с изключение на Силистра (49.9), Благоевград (45.1%), Разград (45.0%) и Кърджали (35.9%).

¹ Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през годината

Тоталният коефициент на плодовитост (среден брой живородени деца от една жена) е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. За областта през 2018 г. този показател е 1.62, при средно за страната 1.56.

Средната възраст на майката при раждане на първото дете е 25.8 години. В регионален аспект средната възраст при раждане на първо дете варира от 30.2 години за област София (столица) до 23.0 години за област Сливен.

Смъртност

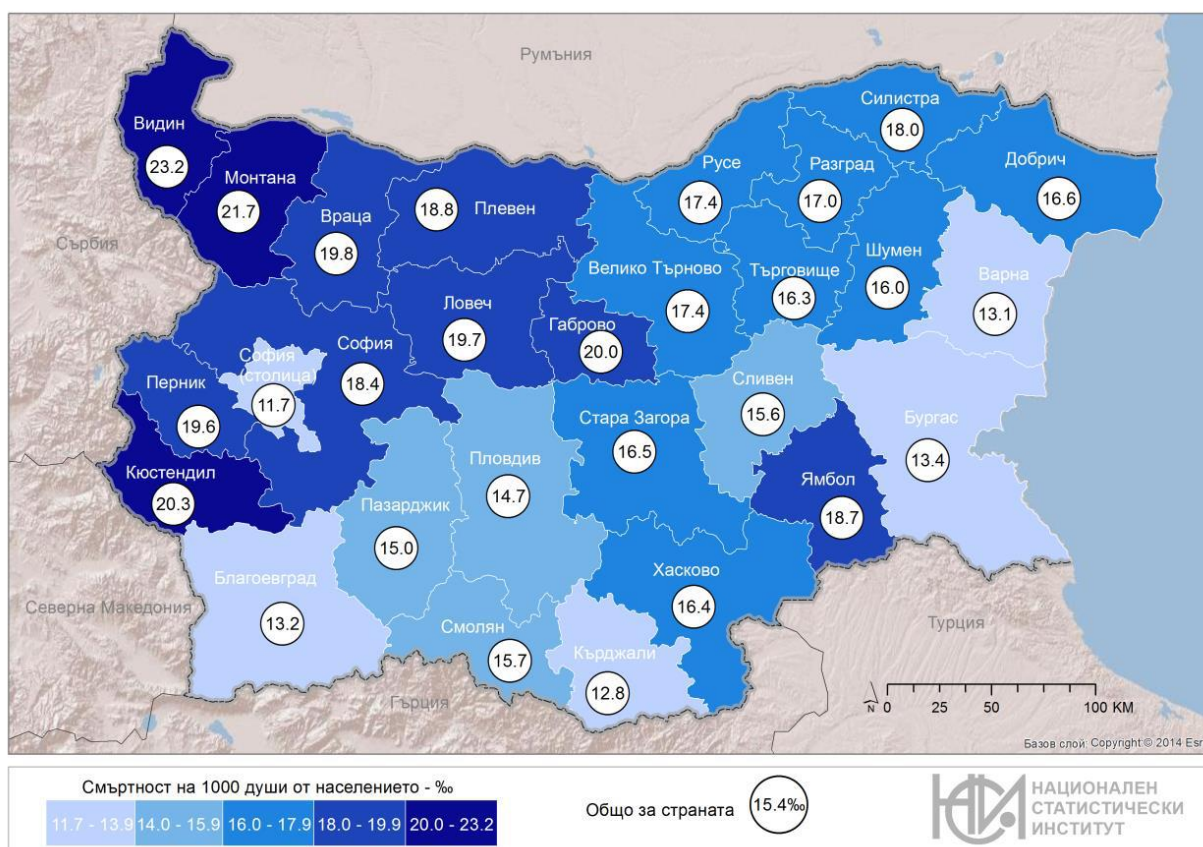
Броят на умрелите лица през 2018 г. е 3 771. Спрямо предходната година броят на умрелите намалява със 186, или с 4.7%.

Коефициентът на обща смъртност¹ в областта е 16.4‰, при средно за страната 15.4‰.

Смъртността сред мъжете (17.8‰) продължава да бъде по-висока в сравнение със смъртността сред жените (15.1‰). През 2018 г. на 1 000 жени умират 1 131 мъже. Продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. Коефициентът на смъртност е по-висок в селата (23.7‰) отколкото в градовете (13.7‰).

С най-висока смъртност в страната са областите Видин - 23.2‰, Монтана - 21.7‰ и Кюстендил - 20.3‰. В седем области смъртността е по-ниска от общата за страната, като най-ниска е в София (столица) - 11.7‰.

Фиг. 2. Коефициент на смъртност по области през 2018 година

¹ Разлика между броя на живородените и броя на умрелите на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

През 2018 г. в областта са починали 12 деца на възраст до една година, а коефициентът на детска смъртност¹ е 6.6‰ при средно за страната 5.8‰.

Средната продължителност на предстоящия живот за населението в област Хасково, изчислена за периода 2015 – 2017 г., е 74.61 години и спрямо предходния период намалява с 0.25 години. Средната продължителност на живота при мъжете е 71.02 години, докато при жените е със 7.42 години по-висока - 78.44 години.

Бракове и разводи

През 2018 г. в област Хасково са регистрирани 769 юридически брака - с 69 повече спрямо предходната година. 65.9% от регистрираните бракове са сред населението в градовете. Средната възраст при сключване на първи брак за мъжете и жените е съответно 31.4 и 28.1 години. Спрямо предходната година средната възраст нараства с 0.4 години за мъжете, и с 0.7 години за жените.

Броят на разводите през 2018 г. е 304, при 305 през 2017 година. От всички прекратени бракове 78.0% се отнасят за населението в градовете.

Вътрешна миграция

През 2018 г. в преселванията между населените места в страната са участвали 109 810 лица.

От всички, които са променили своето обичайно местоживеење вътре в страната, 43.4% са мъже и 56.6% - жени.

По отношение на възрастовата структура с най-голям относителен дял сред преселващите се са лицата във възрастовата група 20 - 39 години (33.9%), следвани от лицата на възраст под 20 години - 31.3%, и 40 - 59 години - 16.6% от мигриралите лица.

Най-голямо териториално движение има по направлението „град - град“ (42.7%), следва направлението „село - град“ (24.7%) и „град - село“ (21.5%). Значително по-малък по брой и относителен дял е миграционният поток по направлението „село - село“ - 11.1% от мигриралите лица.

Най-голям брой от преселващите се в страната са избрали за ново местоживеење област София (столица) (18 574). Областите с най-големи относителни дялове в миграционния поток към област София (столица) са София - 9.9%, Благоевград - 7.1%, и Пловдив - 6.0%.

Най-малко преселили се в столицата са от областите Разград - 0.7% и Търговище - 0.9%.

Външна миграция

През 2018 г. 33 225 души са променили своя настоящ адрес от страната в чужбина, като 51.4% от тях са мъже. Всеки втори емигрант (49.4%) е на възраст 20 - 39 години. Най-младите емигранти (под 20 години) са 15.8%, а тези на 60 и повече навършени години - 9.2% от всички емигранти.

¹ Брой умрели деца на възраст под 1 година на 1 000 живородени.

Най-предпочитани от емигрантите дестинации са Германия (24.4%), Обединеното кралство (17.8%) и Италия (7.5%).

Лицата, които са сменили местоживеенето си от чужбина в България, или потокът на имигрантите, включва български граждани, завърнали се в страната, както и граждани на други държави, получили разрешение или статут за пребиваване в страната. **През 2018 г. 29 559 лица са променили своето обичайно местоживеене от чужбина в България.** Относителният дял на мъжете е 49.3%, а на жените - 50.7%.

Сред дошлите да живеят в страната 35.5% са във възрастовата група 20 - 39 години, а 27.6% са на възраст 40 - 59 години. Най-младите имигранти (под 20 години) са 19.0%, а най-възрастните (на 60 и повече години) - 17.9%.

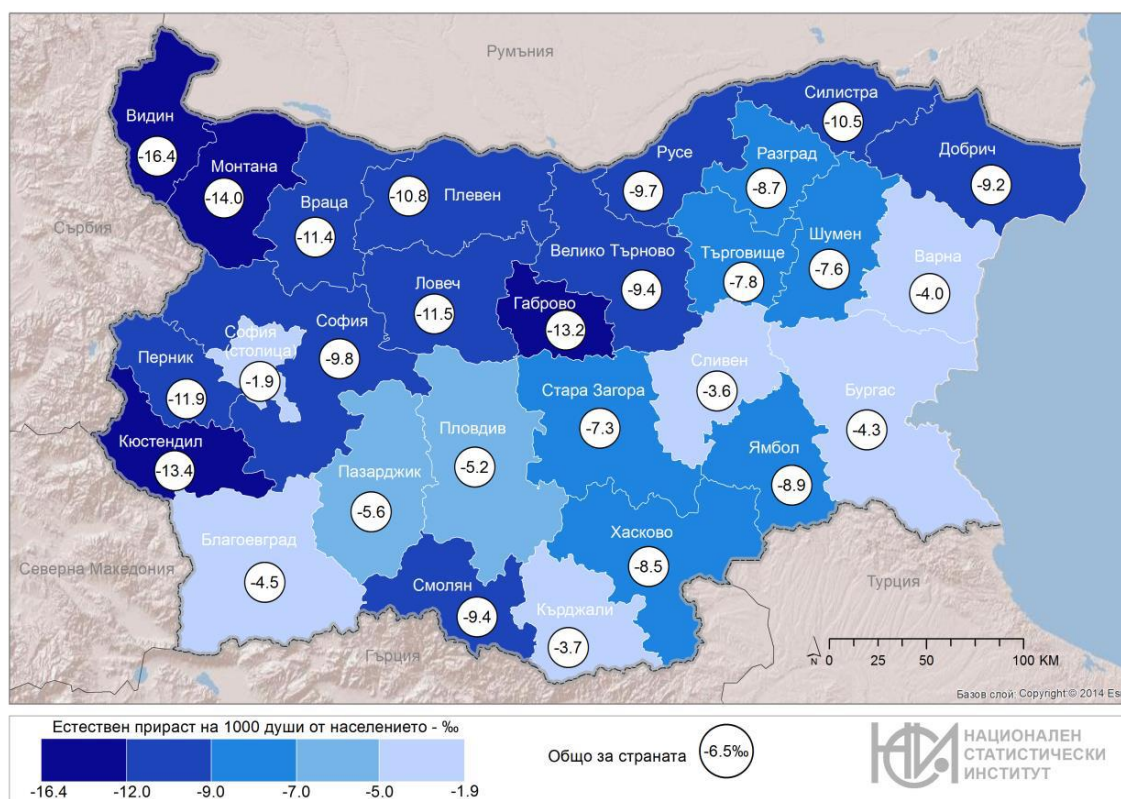
Най-висок е дялът на имигрантите от Турция (29.9%), Руската федерация (11.0%) и Германия (7.2%).

Естествен и механичен прираст на населението

Разликата между живородените и умрелите представлява естественият прираст на населението. След 1990 г. демографското развитие в областта се характеризира с отрицателен естествен прираст на населението.

През 2018 г. в резултат на отрицателния естествен прираст населението в област Хасково е намаляло с 1 952 души.

Фиг. 3. Естествен прираст на населението през 2018 г. по области (На 1 000 души)

През 2018 г. всички области в страната имат отрицателен естествен прираст.

Намалението на населението в област Хасково през 2018 г., измерено чрез коефициента на естествения прираст¹, е минус 8.5‰ при средно за страната минус 6.5‰.

С най-малки по стойности коефициенти на отрицателен естествен прираст са областите София (столица) (-1.9‰) и Сливен (-3.6‰).

С най-голямо намаление на населението вследствие на високия отрицателен естествен прираст е област Видин - минус 16.4‰, следвана от областите Монтана - минус 14.0‰, и Кюстендил - минус 13.4‰. В девет области населението намалява с над 10 на 1 000 души през 2018 година.

Съществено влияние върху броя и структурите на населението в областта оказва и механичният прираст (нетното салдо от външната миграция), който също е отрицателен - минус 1 183 души. Той се формира като разлика между броя на заселилите се и изселилите се от областта. Намалението на населението в резултат на външната миграция, измерено чрез коефициента на нетна миграция, е -5.2‰².

През 2018 г. шест области имат положителен механичен прираст: Кърджали (15.3‰), Шумен (4.1‰), София (столица) (3.9‰), Пловдив (3.1‰), Варна (2.2‰), Бургас (1.3‰). С най-голямо намаление на населението в резултат на отрицателния механичен прираст са областите Смолян (-8.1‰), Видин (-7.6‰) и Враца (-7.5‰).

¹ Разлика между броя на живородените и броя на умрелите на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

² Отношение на нетната миграция към средногодишното население през годината (на 1 000 души).

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография“ в Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умирация, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението, образец ЕСГРАОН - ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Националната агенция за приходите; Националният осигурителен институт; Министерството на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживее на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.